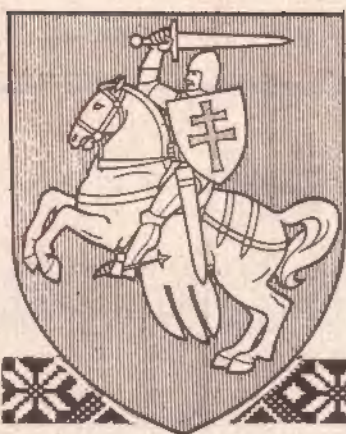

Усход, захад, даўжыня дня:
Мінск — 5.01, 21.11, 16.10;
Віцебск — 4.45, 21.07, 16.22;
Магілёў — 4.50, 21.00, 16.10;
Гомель — 4.53, 20.52, 15.59;
Гродна — 5.16, 21.27, 16.11;
Брэст — 5.25, 21.18, 15.53.

Поўня 16 мая.

Іова, Міхей, Дзяніс;
Пятра, Мікалая.

ВОЗГАДАС ВОЗГАДАС ВОЗГАДАС

ДЗЕ ПАДЗЕЦЦА АД «СЫТАГА» ЖЫЦЦА?

У панядзелак з раніцы ў Мінску пачалася перабоі ў рабоце грамадскага транспарту: калі двух дзесяткаў тралейбусаў 2-га, 5-га, 18-га, 43-га і іншых маршрутаў доўгім хвостам выцягнуліся ад плошчы Незалежнасці амаль да вуліцы Маскоўскай. Пасажыры нерваліся, не ведаючы, што адарылася. Нечакана ўсплыла і фраза: «Зноў забастоўка...» Але ў той дзень гэтага не здарылася — прычынай затрыма-

руху тралейбусаў сталі проста тэхнічныя непаладкі. Між тым, які аказалася, чуткі аб забастоўцы аказаліся небеспаспартымі. Па тых звестках, якія мы атрымалі, у аўтарак у беларускай сталіцы мае адбыцца забастоўка вадзіцельскіх гарадскога аўтатранспарту з эканамічных прычын. А на ўраўненні «Мінскпасажнір» аўтарак усе ціха. Там заявілі, што ні пра якую акцыю нічога не ведаюць...

ДЗЕЦІ—ГЭТА САМАЕ ДАРАГОЕ, ШТО У НАС ЕСЦЬ

МІНСК. (Кар. БелаПАН Віктар ФЕДАРОВІЧ). З мая башкам, дзеці для нас адзіны рай. Нейтралізаваўшы ахову, яны захапілі сабе і ўз, загрылі прадуктамі харчавання некалькі машын і накіраваліся ў бок Расіі. Праз некаторы час частка машын была спынена на дарозе міліцыя. Па справе выдзясца следства.

РЭМБА ПА-АРШАНСКУ

ОРША. (Н. Пятроўская, кар. БелаПАН). Нядаўна на тэрыторыі адной з вайсковых часцей горада Оршы з'явілася група людзей у форме дэсантнікаў. Нейтралізаваны аховай, яны захапілі склады з ІЗ, загрылі прадуктамі харчавання некалькі машын і накіраваліся ў бок Расіі. Праз некаторы час частка машын была спынена на дарозе міліцыя. Па справе выдзясца следства.

КУДЫ ЦЯПЕР ПАЙСЦІ САДАТУ?..

МІНСК. (Кар. БелаПАН Алена АНКУДА). Бадай, самая шматлікая армія жараб — былія ваяводы. Сёння ў Беларусі больш за 30 тысяч сем'яў, звышзаваных у запас разам з кармільнямі. Хто дапаможа такой колькасці людзей?

Фонд сацыяльнай абароны

ваеннаслужачых сумесна з фондам «Дзеці Чарнобыля» прапануюць тэлефонны выратавальны «саломіну». У бліжэйшы час плануецца стварэнне навуковых цэнтраў пры дапамозе ўдзелу прамісловых прадпрыемстваў. У гэтых цэнтрах афіцэры змогуць атрымаць новую спецыялізацыю і гарантыю ўдзялення на работу на прадпрыемстве-спонсара.

А бяздомны — дапамогу пабудаванне жылля. Разглядаюцца варыянты атрымання жылля пад будаўніцтва, часткова аплату выдаткаў дзяржавай, набыццё будмагасцінства па індывідуальных цэнах.

«Стоп—СНД» займецца асветай

Як застрахавана ад чумі XX стагоддзя — СНІДу? Значыць адказ на гэты пытанне дапаможа новае грамадскае дабрачыннае арганізацыя «Стоп — СНІД», у якую ўвайшлі супрацоўнікі «Беларусьфільма», журналісты. Асноўная мэта, якая ставіцца ў агульнае — асветніцтва. Рэспубліканскі цэнтр па прафілактыцы СНІДу займаецца непасрэдна ўрачэбнай дзейнасцю, «Стоп — СНІД» жа — асветніцкай, лектарскімі і г. д.

На тэрыторыі Беларусі памер другі хворы на СНІД. Колькасць ВІЧ-інфіцыраваных расце...

Калгасы пагражаюць забастоўкай

БАРАНАВІЧЫ. Стачкомы сёння растуць, як грыбы, — на прамісловых прадпрыемствах, у аўтамабільных парках, медыцынскіх установах, школах. Каб быць упораваным з часам, сваё важнае слова сказалі і працаўнікі сельскай гаспадаркі. У Баранавіцкім раёне для гэтага аб'ядналіся старшыні калгасаў і дырэктары саўгасаў. Ураду накіраваны ультыматум, у якім выказваецца незадавальненасць цэнавай палітыкай дзяржавы ў адносінах да вёскі. Калі ў бліжэйшы час не будзе зроблена ніякіх паслядоўных, стачком мае намер аб'явіць забастоўку — будучыя спыненне пастаўкі ў дзяржаўны фонд мяса, маляка, і іншых сельскагаспадарчых прадуктаў.

Адказу з плошчы Незалежнасці пакуль што не было.

ПАСЛЯ ТАШКЕНТА

ШТО ДУМАЮЦЬ АБ ВЫНІКАХ СУСТРЭЧЫ У СТАЛІЦЫ УЗБЕКИСТАНА КІРАўНІКІ БЕЛАРУСІ

Хто толькі і прадказваў напярэдадні ташкенцкай сустрэчы «у вярхах» хуткага сканання СНД. Нават Міхаіл Гарбачоў, выступаючы ў канцы мінулага тыдня перад амерыканскімі кангрэсменамі, палічыў патрэбным назваць ідэю Саюзаў нежыццяздольнай і напярочнай краінам СНД хуткае аб'яднання на новай аснове.

Пасля сустрэчы ў Ташкенце, аднак, не спраўдзіліся. І хоць да поўнага ўзаемразумення ў Ташкенце было далёка, Саюзніцкіх выстаяла і нават, на думку некаторых уздальнікаў сустрэчы, умацавалася. Прынамсі, Станіслаў Шушчэвіч і Вячаслаў Кебіч у час прэс-канферэнсу, што адбылася на наступны дзень пасля іх вяртання ў Мінск, не хавалі свайго задавальнення і дакаралі журналістаў за заўчаснае паведамленне ў СНД.

Аптымізм нашых лідэраў можа здацца дзіўным, калі ўлічыць, што да значнай колькасці пагадненняў, падпісаных на ўзбешкай сталіцы, Беларусь не далучылася. Не сталі падпісваць і пад глагольным дакументам, які абмяжоўваў у Ташкенце — Дагаворам аб калектыўнай абароне. Аднак за гэтымі парадоксальнасцямі гэта, на нашу думку, сталі зусім апраўдавана логіка паводзін беларускай дэлегацыі. Але аб усім па парадку. Які быў глагольным тэм ташкенцкай сустрэчы і якую пазіцыю ў абмеркаванні гэтых праблем заняла Беларусь?

НОВЫ ВАЕННЫ БЛОК

У выпадку магчымай агрэсіі Расія, Армения, Казахстан, а таксама краіны Сярэдняй Азіі (за выключэннем Кыргызстана) абавязаліся стаць на абарону адной. Беларусь не далучылася да гэтага блоку. На думку Станіслава Шушчэвіча, краіна, якая заявіла аб сваім імкненні быць б'ядальнікам нейтральнай, няма для чаго ўступіць у вайсковы саюз, — гэта супярэчыла б Дэкларацыі аб суверэнітэце, якой нададзена сіла канстытуцыйнага закона.

Зрэшты, Старшыня Вярхоўнага Савета не выключыў, што парламент або Прэзідыум могуць вярнуцца да гэтага пытання і даць адпаведныя даручэнні. Па ўласнай ініцыятыве Станіслаў Шушчэвіч гэту тэму паднімаў

«БЛАКІТНЫЯ КАСКІ» МАШТАБУ СНД

Яшчэ адно пагадненне, пад якім няма падпісу лідэра нашай дзяржавы, — «Аб статусе груп вайсковых назіральнікаў і калектыўных сіл па падтрыманні міру ў Саюзнасці Незалежных Дзяржаў». Аднак гэты на маё пытанне аб прычынах гэтага, Станіслаў Шушчэвіч заўважыў:

— На Беларусі, якая загубіла амаль сваіх сінюў у Афганістане і ў іншых месцах, выконваючы так званы «інтэрнацыянальны абавязак», думаю, ніхто не падтрымаў бы нас, калі б паставілі свой падпіс пад гэтым дакументам. Акрамя таго, мы не хацелі б ствараць такія

сілы не ў поўнай адпаведнасці з прынцыпамі ААН, якія нас свае «блакітныя каскі». У любым выпадку мы будзем дэбатовыць вырашэнне любых канфліктаў напярэдадні месцамі. Нават калі справа дойдзе да фарміравання такіх сіл, мы — за выключна добраахвотны прынцып іх стварэння. На гэта павінны быць згодны і вайсковцы, і дзяржава.

Пры абмеркаванні іншых вайсковых праблем пазіцыя Беларусі таксама была надзвычай стрыманай: наша дэлегацыя не ўдзельнічала ў падпісанні дагавора аб абароне павялічэння ваенных сіл і аб'яднаных узброеных сіл, аб хімічнай зброі. Выклікала гэта, як аказалася, тым, што рэспубліка ўжо выдаткавала са свайго бюджэту сродкі на ўласныя абаронныя мэты (8 мільярд на армію і 1 мільярд — на пагранічнікаў). Што ж датычыць хімічнай зброі, то дзіўным было б, каб Беларусі, не маючы яе на сваёй тэрыторыі, трапіла грошы на яе знішчэнне недзе за сваімі межамі.

ПРА ТЫХ, ХТО ЛЮБІТ ЖЫЦЬ У ДОГ

Важнейшым дакументам, падпісаным у Ташкенце, Вячаслаў Кебіч лічыць пагадненне аб узаемных рэзультатах паміж прадпрыемствамі. Для тых, хто прымае жыццё ў дог, настанавіць няпросты час: лідэры ўрадаў дамовіліся, што ў далейшым дзяржаўныя прадпрыемствы будуць адаружаны прадукцыю толькі пасля напярэдняга аплату. Гэта выклікала тым, што краіны СНД задаваліся вялізныя сумы адна адной. Найбольш даўжнік — Расія. Яе доўг Беларусі — 25 мільярд (супраць 7 мільярд, якія павінны быць). Напэўна, менавіта гэтым было выклікана настойлівае нежаданне расійскай дэлегацыі падпісваць такі дакумент, — эканамічныя становішчы ў Расіі і без таго складаныя. І ўсё ж зго-

да была дасягнута. Наш прэм'ер лічыць, што гэта дасць магчымасць эканоміцы рэспублікі нармаваць эканомію год.

Прынятае рашэнне, безумоўна, далёка не рэчышча: запяжэнка з плацінамі будзе стрымліваць рух тавараў, матэрыяльных рэсурсаў. Але гэта, на думку кіраўнікоў дзяржавы, адзінае на сённяшні дзень выйсце.

АБ АГУЛЬНЫМ ТЭЛЕКАНАЛЕ

Лёс тэлеканалі «Асташкіна» не такі бясхмарны, як здавалася да апошняга часу. Дакумент аб агульным тэлеканале не падпісаны з-за прынцыповых згод з яго палажэннямі шэрагу дэлегацый, у тым ліку і нашай.

— Радзі «Свабода» вядзе перадачы на мовах амаль усіх народаў былога Саюза, — заўважыў Станіслаў Шушчэвіч. — А ў нас на якой мове вядзецца вышчачне з Масквы для краін СНД? Дык якая структура нам патрэбная: тая, што будзе нас русіфікаваць ці інфармаваць? Таму, на маю думку, стварэнне агульнага каналу, старанне агульнага кантэнту, старых прынцыпаў — не магчыма.

АБ КААРДЫНАЦЫЙНЫМ ЦЭНТРАМ СНД

Удзельнікі сустрэчы ў Ташкенце змянілі на тым, што Каардынацыйны цэнтр і яго кіраўнік І. Каратчына папярэдадні надзвычай эфектыўна.

— Гэта менавіта тое месца, дзе і Каратчына можа і павінне працаваць — што б пра яго ні гаварылі і ні пісалі, — заўважыў В. Кебіч.

Мяркуючы, што ў далейшым ролі Мінска як горада, дзе размешчаны каардынацыйныя органы СНД, будзе ўзрастаць. Менавіта тут з'явіцца 26 чэрвеня лідэры ўрадаў. У далейшым, магчыма, сустрэчы на вышэйшым узроўні ў Мінску стануць рэгулярнымі.

Вялянцін ЖДАНКО.

ДЗЕЛЯ ВЫРАТАВАННЯ ДЗЯЦЕЙ

Амаль 7 мільянаў рублёў ахвяраванняў сабрала ў час тэлемарафона «ВЫРАТУЕМ ДЗЯЦЕЙ», які ў нядзелю правёў Беларускі дзіцячы фонд. Сярод яго спонсараў — многія міністэрствы Беларусі, шматлікія грамадскія арганізацыі, творчыя саюзы, прадстаўнікі замежжа. Адрозны пасля тэлемарафона, які выклікаў у свой адрас мноства звонкаў, адбылося пасяджэнне бюро прэзідыума дзіцячага фонду. Тэрмінова створана камісія, якая будзе разглядаць звароты грамадзян, што паступілі ў час тэлемарафона. Ахвяраванні на рахунак № 707801 працягваюць паступаць.

НА ЗДЫМКАХ: вядучая дабрачыннага канцэрта майстроў мастацтваў Зінаіда БАНДАРЭНКА і мінскі святар айцец ГЕОРГІЙ; сярод юных глядачоў прэзідэнт Беларускага дзіцячага фонду Уладзімір ЛІПСКІ.

Яўген ПЯСЕЧКІ.

ЛЕНІНА ЗНОУ «АДЛІЧВАЮЦЬ»—ЦЯПЕР З БАУ

Вучоны савет Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна прыняў рашэнне хадзіць у высокіх рэспубліканскіх інстанцыях аб энцыклапедыі правадыра савецкага пралетарыату з назвы буйнейшай навуковай і навуковай установы Беларусі. Як успрынялі гэту навіну ва ўніверсітэце?

Са ста вятнах 72 студэнтаў падтрымліваюць хадзіць па вучонага савета, 11 — супраць, для 17-ці ўсё гэта не мае значэння.

БелаПАН.

Агонь, запалены ля Гроба Гасподня, сёння сустраэнуць у Беларусі

Стала добрай традыцыяй у цёплых майскіх дні адзначаць Свята славянскага пісьменства і славянскіх культур у Расіі, на Украіне і Беларусі. Прымеркаванае да 24 мая для святых роўнапастальскіх першамасціў славянскіх Кірылы і Мяфодзія, які ўпершыню адбылося ў Муромаў (1888 год), затым святочную эстафету прымаў Воланд (1887 год), Ноўгарод (1888 год), Кіеў (1889 год), Мінск (1890 год), Смаленск (1891 год). Сёлетня гэтая эстафета перададзена сталіцы Расіі Маскве, дзе з 24 па 28 мая адбудуцца асноўныя ўрачыстасці.

Ініцыятары Свята — Міжнародны фонд славянскага пісьменства і славянскіх культур разам з Рускай Праваслаўнай царквой, з'яўляюцца грамадскімі арганізацыямі і замежным славянствам плануецца цікавыя мерапрыемствы як у гонар Кірылы і Мяфодзія, так і ў сувязі з 600-годдзем з дня смерці прападобнага Сяргія Раданежскага.

Дамініант кангрэса ў рамках Свята будзе абмеркаванне актуальных праблем кансалідацыі ўсіх славян, захавання і развіцця славянскай культуры — гістарычнай спадчыны. У кангрэсе прымуць удзел царкоўныя і светскія, дзяржаўныя і грамадскія, вучоныя, літаратары, мастакі, гаспадарнікі, бізнесмены — дэлегаты з розных рэгіёнаў Расіі, Украіны і Белар-

дзія (іных Евангелія) за ўсходнеславянскіх славянскіх культур, а таксама падкрэсліваюць неадзіназначнае значэнне прападобнага Сяргія Раданежскага для ўсіх хрысціян свету. У адпаведнасці з такой ідэяй маршрут «Нязгаснай лампады» прылягае да Масквы праз Турцыю, Грыцыю, Балгарыю, Югаславію, Венгрыю, Чэхаславакію, Польшчу, Украіну і Беларусь.

У Беларусі «Нязгасная лампада» будзе сустрача хрысціян

ГОЛАД — НЕ ЦЁТКА

ГОМЕЛЬ. (У. Пярнікаў). Хочаць жыццё — бярэ зямлю. Менавіта такі дэвіз сёння ў многіх гараджан вобласці, якія аб'ядналіся ў 450 савадочных калектываў і апрацоўваюць 3,871 гектар зямлі.

Сёлетня прадзе рэзультат зямлі найбольш актыўна ішоў у Гомельскім раёне, дзе яе атрымалі далёка не ўсе жа-

даючыя з абласнога цэнтра. Таму абласныя ўлады прынялі паставу аб выдзяленні горадаў для іх у Рымчыцкім, Добраўшчынскім і Буда-Кашалёўскім раёнах. Людзі дадаткова асвойваюць тут яшчэ 2,085 гектараў. Работа на ўчастках кіпіць як у выхадныя дні, так і ў будзённым. Вядома, гараджане ўспомнілі прымаўку: «Голад — не цётка».

Сродкі масавай інфармацыі працягваюць намяніць вынікі сустрэчы ў вярхах у Ташкенце. Як адзначыў у інтэрв'ю карэспандэнту праграмы «Радыйофакт» Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусі С. Шушчэвіч, «саюз СНД, безумоўна, стаў больш тэмай, далей іх скарэктаваць на хімічныя ўзабачненні, мы не падпісалі, таму што ў нас гэты ўзровень няма. Мы не маем намеру іх ствараць. У далейшым мы будзем вырашаць пытанні аб сумасвай вайнавай граніцы СНД на падставе двухбаковых пагадненняў».

З 19 па 21 мая ў Мінску пройдуць нарада прадстаўнікоў Савета Еўропы (Камітэт па сувязях з краінамі, якія не з'яўляюцца членамі Савета Еўропы) і прадстаўнікоў краін — членаў СНД. Праграмай прадугледжаны сустрэчы з кіраўнікамі Рэспублікі Беларусь, прадстаўніцтвамі парламентарнага апарату, розных канфесій і нацыянальна-этнічных груп. У рамках нарады адбудуцца сустрэчы з дэлегацыяй парламентарнага СНД.

У Нідэрланды для ўдзелу ў заснаванні фонду дапамогі дзецям Расіі і Беларусі, якіх падарвалі ад аварыі на Чарнобыльскай АЭС, прыбылі жонка прэзідэнта Расіі Н. Ельцына і жонка Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусі І. Шушчэвіч.

Н. Ельцына і І. Шушчэвіч сустрапіліся з прадстаўніцтвам дэлегацыі і сродкам масавай інфармацыі Нідэрландаў, зробілі экскурсію па Амстэрдаме, наведалі выставу калёнаў дзяцей, якіх падарвалі ад аварыі на ЧАЭС.

Канферэнцыя, прысвечаная 70-годдзю ленинградскай рэвалюцыі Г. Шырко, прайшла ў Мінску. Ён вядомы тым, што стаяў на арміяльным метале аб'яднання ад алмагальнай залежнасці. Ця развіццё ў Харкаве, Бяшчынбургу, Кірыіна, Маскве, Санкт-Пецярбургу і іншых гарадах абмяновалі агульнымі праблемамі свайго руху, заклікалі да барацьбы з расійскімі ўладамі, які, на іх погляд, адміністрацыя дзяржаўнага напалоўна на продаж спіртных, пачаў татальнае спойванне насельніцтва.

Ян стала вядома, «Радыйофакт» з кампетэнтных крыніц, на 15 мая намінальна дэпартаментна падарваліна забастоўка вадзіцельскіх мінскіх аўтобусаў. Асноўныя іх патрабаванні — павышэнне заробатнай платы.

Культура і рынак — тэма навукова-практычнай канферэнцыі, якая 18—19 мая праходзіць у Беларускай інстытуцыі праблем культуры. Яе ўдзельнікі паспрабуюць сфармуляваць эканамічныя абгрунтаванні існавання і развіцця культуры, спыняцца на юрыдычна-прававых пытаннях камп'ютарнага прадпрыемства ў галіне культуры.

18 мая грамадзянства свету адзначыла Міжнародны дзень музеяў. Прынята, што напярэдадні прынята рашэнне аб арганізацыі бачку гарадоў Беларусі — Польшчы будынка былога Ізюмскага налегіума, дзе доўгі гады размяшчалася вайсковая ўстанова.

Усёго да 2000 года ў горадзе плануецца адкрыць налі 20-ці музеяў.

Платныя роды сталі рэальнасцю ў 7-й мінскай гарадской бальніцы. Аналізавана дэпартаментна падарваліна забастоўка вадзіцельскіх мінскіх аўтобусаў. Асноўныя іх патрабаванні — павышэнне заробатнай платы.

Аддрукавана за марамі кропа пад завыванне спрэчкі дэсталяцыя а порта ў банк Эстоніі. І тут рубель дакывае апошні тыдні.

Зноў прэзвішчы кіраўнікоў з Іванавскага раёна, які камаўчы, не сыходзіць з языка яго жыхароў. Сталі вядомыя вынікі пракурорскай праверкі звышзаваных жалоб прадпрыемстваў і арганізацый, якіх толькі за два месяцы ў студзені—лютым г. г. пачыналі на свой асабовы рахунак налі паўтара мільёна рублёў ад паказанніцкага продажу прадукцыі ташкенцкай салавянаў, напалоўна ўжо прыбылі. Доступ да саляду і яго выгады перапродаж забеспечвалі дырэктар завода Зыбонін і старшыня райвыканкома Фларанцін, пачокі іх жонкі і ўплываюцца афіцыйнымі заснавальнікам «Інтэлас»...

Пачынаючы з сённяшняга нумара, інфармацыйныя выпускі «РАДЫЁФАКТА» будуць з'яўляцца ў «Звяздзе» рэгулярна. Інтэрв'ю са стваральнікамі праграмы «РАДЫЁФАКТ» чытайце на трэціх старонках.

ДЗЯЦІНЦЬ ВЫШЫНЬ МАТЧЫША
КУПЛЯЙЦЕ ПА ДАСТУПНЫХ ЦЭНАХ

- камп'ютары IBM PC/XT (8088/87 10 MHz, 640 kb RAM, 32 Mb HDD, 2x360 kb FDD, манітор, адаптар Super EGA, прынтэр шырэй HYNDAI HDP-920)
- бухгалтэрыя калькулятары «CASIO»
- аўдыяапаратура (12 рэпрадуктараў—аўдыакамеры)
- тэлефоны
- капіравальныя апараты
- тэлефоны—аўтадакладчы
- прынтэры

«Дайнона» — афіцыйны пастаўшчык рэзультатнага СУБД «ORACLE» (ЗША). Прадэманстрацыя — «Беларускі рынак» №10 ад 27.05.92 г.

Прыемных вам набываццяў!

Dainova Co. Ltd

у Беларусі «Нязгасная лампада» будзе сустрача хрысціян

у Беларусі «Нязгасная лампада» будзе сустрача хрысціян

РОЗДУМ НАД ФІЛЬМАМ

А што, па сутнасці, мы пра яе ведаем? Са школы вынеслі трафарэтную-плакатнае: паэтка-рэвалюцыйна-агартка за народнае імя, за беларушчыню... У нашым уяўленні гэтая жанчына — быццам бы лусці і не жанчына, а нейкі манумент. Адно слова — Цётка...

«КРЫЖ МІЛАСЭРНАСЦІ» — так называецца новы 4-серый тэлефільм, створаны на кінастудыі «Беларусьфільм» (аўтары сцэнарыя В. Коўтун і Ф. Коўч, рэжысёр Д. Ніжнякоўская, апэратар А. Аўдзееў). Гэта лірычна-апаўдальнае пра станаўленне Алаізы Пашкевіч (Цёткі), спроба прасачыць фарміраванне яе светонагляду, пакутлівую пошуку сясу жыцця. Каб усё ж зразумець, чаму дзяўчына-летуценіца з трагічна адкрытай душой адмовілася ад асабістага існасця — у імя Радзімы — і звярнулася да зямлі-беларускай з праймым заклікам: «Пара, братцы, парывайце ланцугі».

Уявіце, які сучасны чыніны скептык адзіліна ўскідае бровы, мармытае: «Пара, братцы, парывайце ланцугі»... І гэта — жанчына, якой самай прайродай наканавана быць пакароўкай і чарпальніцай! І гэта — беларуская жанчына? Хм... Будзем шчырымі, выбар гераіні для шматсерыйнага тэлефільма крыху некаваны для сённяшняга часу: асоба Цёткі не надта «фісавецка» ў навамоўныя кашыцы мінуўшчыны. Як ні круці, а ў «прыстойных кулаках» рэвалюцыйна-агартка раз не ў пашане: на іх, самаахвярных патрыятаў, гатовы спісаць усе памылкі і бягучыя дзеянні нашых стагоддзяў. Тым больш радуе, што кінематграфісты не паддаліся кан'юнктуры дня, імкнуліся сумленна і дакладна паказаць асобу беларускай паэтыцы ва ўсім яе сучасным, сваёй сям'і, традыцыям?

Ляўчэніска. Прычым да гісторыі падымі надзвычай літэратуры — не перакрываючы і не перапісваючы, не растапляючы тое, у што верылі нашы папярэднікі, аб чым думалі, нарылі, пакутавалі. І ў чым сумнаваліся, памыліся — таксама.

Заграві на дуды, Вытні на гармоні, Запачу на скрыпку, Аб мужыцкай долі.

ЖАНЧЫНА, ЯКАЯ ЛЮБЛА

Надта ж ужо цяжка, Душа з гора рэсця, Сёбам так і люба, Сэрца з болю б'ецца.

Дачка сям'і-апаўдальнага сельскага зямельца з багатай прыроды і бедных, неаднакаваных, цёмных людзей; срод мілагучных народных песень, што лічыліся «хмэскамі»: гукалі ж на прастай, роднай мове... Гармонія ў прыродзе і дысгармонія ў жыцці — усведамленне гэтага і было адпаведным момантам у духоваму станаўленні Алаізы. Яна зацэпалася вучыцца — каб лепш зразумець жыццё. І Алаіза ідзе насперак волі бацькоў, якія баіліся аддасць дачку на вучобу: «горад забівае...» Дзяўчына настроена рашуча: усё роўна паеду!

Што гэта, я не здрада бацькам, сваёй сям'і, традыцыям?

Алаіза Пашкевіч (Цётка) у ролі Алаізы Пашкевіч.

Дый хіба не здрада самой прыроды — марыць не пра добрую сям'ю, пра шчасце, а пра што-ці абстрактна-рамантычнае? Нарэшце, ці ж не здрада самой сабе — маладая дзяўчына называе сябе Цёткай? І галоўнае — у імя чаго? Хоча быць месца? Новай Ефрасіны Полацкай? Потым ужо, глядзячы карціну, мы разумеем: жыццё гэтай незвычайнай дзяўчыны — гэта не проста жыццё, а жыццё, якое ўспрымае як выклік, аляўчэніска-спраўдальнае ўвучэнне ад жаночасці. Яна, наадварот, нават вельмі жаночы — аб звычайна не проста на глыбокае спаўняванне, суперажыванне, але і на Учынак: Цётка на міласэрнасць грунтавалася на самаахвярнасці. Яна бярэ на сябе чужы боль, крыўды, прыніжэнні, знявагі... Жыць трэба толькі дзеяць

любаві, — гаворыць маладой беларускай паэце польская пісьменніца Эліза Ажэшка, якая звадала на сваім вяку багата і радасцей, і смутку, і зарады. Жыць трэба толькі дзеяць любаві... Усё жыццё сваё Цётка ўсклала на алтар любові: да бацькаўшчыны, зямлякоў, да будучыні, мовы... «Захавайце ж сэрцы нашы чыстыя! Не знойдзеце. Хопі, як пісала Цётка, «некае пекла, некае каша» наша рэчаіснасць, але ўсё роўна — Бацькаўшчына. Нам тут жыць. І нам даць пра не дабрабыт, а будучыню. Каму ж, як не нам?»

«Крыж міласэрнасці» — стужка латыншан, жыццёвая, прыгожая. Аднак, на жаль, не зусім пераагартка, адчуваецца «раскладанасць», неадпаведнасць паміж сэрцамі. Наўрад

шэўную роспач, адчай. Вось і атрымалася: барацьба за народнае імя, за вышэйшы існасць, ішла на справе выліваецца ў асабістае жыццё. «Крыж міласэрнасці» — фільм шматпаставы, і мы паспрабавалі толькі эскана акрэсліць экраннае вобраза галоўнай гераіні. Аднак праз усю карціну праходзіць матэрыял, які і сёння гукаць надзвычай актуальна, — аляўчэніска радзімы. Для некаторых рэаліза — «там, дзе добра». І някая «кваснога» патрыятызм. Іншыя ўзводзілі на п'едэстал: каб асабіста мне было добра, каб асабіста я атрымліваў асалоду ад жыцця, штодзень шчыльня і

смачна набіваў свой трыбух, а ў астатнім — хоць трава не расці!

Знаёма песенка, ці не так? Як раней гучала: «х, чаму я не паляк ці не расец, а тутэйшы!» — так і зараз: «х, чаму я не немцы і не дурэй?»

Толькі ж радзімы, які і маці, не выбіраюць, нават калі няма лёгкага, прывабнага жыцця, ішчыся шукай — не знойдзеце. Хопі, як пісала Цётка, «некае пекла, некае каша» наша рэчаіснасць, але ўсё роўна — Бацькаўшчына. Нам тут жыць. І нам даць пра не дабрабыт, а будучыню. Каму ж, як не нам?»

«Крыж міласэрнасці» — стужка латыншан, жыццёвая, прыгожая. Аднак, на жаль, не зусім пераагартка, адчуваецца «раскладанасць», неадпаведнасць паміж сэрцамі. Наўрад

ці апраўданы шматлікія падрэзанні, што ствараюць сюжэтную замаруджанасць. Апошня, 4-я серыя (аб рабоце Цёткі ў лясніцтве для душэўнахворых) і зусім выбываеца з агульнага таланаўскага тэматэма паладана як бы між іншым — серыя атрымалася асобным фільмам з жывым хараем, хоць адначасна, зроблена моцна.

У ролі Цёткі з'явілася маскоўская актрыса Настасія Бялова. Шкада, што стваральнікі фільма не змалі (ці не захачелі) знайсці актрысу ў Беларусі — а для ролі Цёткі гэта было неабходна. Тады, напэўна, беларуская мова не гучала б у карціне так штучна — і на бытаванні ўзроўні, і ў выкаванні вершаў. А пастаяннае ўнутранае падаўленасць, дэпрэсія гераіні... Цяжка паверыць, што менавіта такой і была наша Цётка. Безумоўна, паэтка душой хварела за будучыню, але ж яна не толькі пакутавала, змалася — марыла! Колькі ў не верах лірызму, метафарычнасці? А Цётка ў выкаванні Бяловай больш дэпрэсыйна, чым эмацыянальна-летуценная. Хоць, магчыма, гэта часта суб'ектыўнае меркаванне: у кожнага сваё бачанне вобразаў...

Робота над фільмам будзе прадоўжана. Цудоўна, што кінематграфісты пачалі звартацца да гісторыі, да нашых сваятні — можа, з часам з'явіцца на экраны і новая вобраза Ефрасіны Полацкай, Франціска Скарыны, Кастуся Каліноўскага? Усё ж «важнейшае з мастацтваў» павінна вучыць не толькі жорсткасці і сексу, але і пацудоў «вышэйшай пробы».

Таццяна ПАДАЛЯК.
Актрыса Настасія БЯЛОВА ў ролі Цёткі.

Мінскі дзяржаўны педагагічны інстытут замежных моў

АБ'ЯВЛЯЕ КОНКУРС

НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

загавядчыка кафедры педагагікі (прафесар, дацэнт, 1), граматыкі і гісторыі нямецкай мовы (прафесар, дацэнт, 1), тэорыі і гісторыі культуры (прафесар, дацэнт, 1), тэорыі і практыкі перакладу (англійская мова, прафесар, дацэнт, 1);

дагавядчыка кафедры тэорыі і практыкі перакладу (раманісты мовы, 1), фанетыкі англійскай мовы (1), граматыкі англійскай мовы (1), педагагікі (1).

Тэрмін падачы дакументаў — месяц з дня апублікавання аб'явы.

Дакументы накіроўваць на адрас: 220662, Мінск, вул. Захаравы, 21.

СОВЕТСКАЯ БЕЛОРУССИЯ СЕННЯ У НУМАРЫ

Рэпартаж з месца падзей... У талпы ўзбешана завяршылася сустрэча кіравання дзяржавы і ўраду СНД.

Пасля падзей. Нататкі з прэс-канферэнцыі па выніках нарады ў Ташкенце.

Да свята славянскага пісьменства і культуры. «Крыніцы адукацыйнага братства».

Закон Рэспублікі Беларусь. Палітычны гарызонт. «Зямлі» — гаспадар, гаспадару — парад.

Роздум над фактам. «Надзея не мае права паміраць».

Павядзенне. Мінскіх актывістаў ФВ аб шпалках стаяць

падаходнага падатку з грамадзян, уведзена з 1 мая 1992 года.
Кінарыны. «Палітыка» — «насухай».
Справа літаратурных. «Валіны» Пікуля і Міхай Круль: пунты перасячэння.

НА ДВОР'Е

19 мая

Сёння ўдзень па рэспубліцы істотна ападкаў не чакаецца.

Тэмпература паветра ў Віцебску — 17, Мінску — 17, Матэвасе — 16-18, Гродна, Гомелі — 17-19, Брэсце — 18-20, Гродна — наступны дзень сутан — цёплае сухое надвор'е.

Л. САНКЕВІЧ, інжынер-інтэрпрет.

ДА УВАГІ АУТАТРАНСПАРТНІКАМ І УЛАДАЛЬНІКАМ АСАБІСТАГА АУТАМАТРАНСПОРТУ

20 мая ў перыяд з 10 да 13 гадзін рух на аўтадарозе Мінск—Віцебск ад горада Мінска да г. П. Пашчаніна будзе закрыты. Рух аўтаспарту з Віцебска ў Мінск і назад у гэты час будзе ажыццяўляцца праз Плесчаніна, Завені, Барысаў.

УНІВЕРСАЛЬНЫЯ ЛЕКІ АБО АБСАЛЮТНАЯ ЗБРОЯ?

ЗАГАДКАВАЕ. НЕВЕРАГОДНАЕ. ФАНТАСТЫЧНАЕ

«Зомбі, Чалавек, у якога аднялі ўласнае «я». Скіраваны на выкананне загаданага ў яго некім праграмы... Усё часцей мілыя гэтыя слова ў сродках масавай інфармацыі і ў звычайных жыццёвых размовах. У прыватным містыфіцызм грамадства, дзе «чары» і «сурокі», «зомбі» і «біямілі» — аднае, у чым няма дэфіцыту, да «зведзяў» — «спіхтарэаў» значна багачэйшы і больш аўтарытэты, чым прафесары медыцыны, феномен «кадзіраваных» паводзін, натуральна, звязаны з псіхалогічным уздзеяннем.

І, канешне ж, рэзка адмоўна.

Што так усё адначасна?

Прафесар Вітал ШТАКОЎ сцвярджае, што «запраграміраваны» чалавек можа без усякага ўмяшання ў яго псіхіку. І з самімі рознымі нтамі.

— Носбітам «коду» паводзін з'яўляецца кроў, — кажа ён. — І я магу зацьмаваць вам любую папулярную праграму, не прымяняючы ніякіх-небудзь хімічных рэчываў, псіхалогічных або экстрасенсорных маніпуляцый.

— Вы ў поўнай меры ўсведамляеце, што сказанне «калі рэальнае свядомасць» — «я знаходзіць абсалютную зброю»?

— Канешне. Скажаце наогул, можа, як захочаць. Але чаму трэба пачынаць з гэтага? У першую ж чаргу трэба зразумець, аб прычынах новых магчымасцяў для медыцыны. Створаныя нашымі «кодамі» па сутнасці могуць павялічыць людзей ад не забавы бяспечнай, лекавай тэрапіі пры вельмі многіх захворваннях. Так і ў штодзённых жыццях з іх дапамогай можна вырашыць мноства праблем.

— У чым усё-такі сутнасць вашага адкрыцця?

— Кроў чалавека кадзіруе інфармацыю аб яго псіхалогічным стане — у гэтым ён або расслаблены, баіцца нечага або сексуальна ўзбуджаны... Словам, становішча можа быць любым.

БЕЛАРУСКИ АГРАРНЫ ТЭХНІЧНЫ УНІВЕРСІТЭТ

АБ'ЯВЛЯЕ ПРЫЕМ СТУДЭНТАУ

на 1992/93 навучальны год на дзённую навучанне

па спецыяльнасцях: МЕХАНІЗАЦЫЯ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ; ЭЛЕКТРЫФІКАЦЫЯ І АУТАМАТЫЗАЦЫЯ СЕЛЬСКАЙ ГАСПАДАРКІ.

Ва ўніверсітэце прымаюцца ўсе жыхары Рэспублікі Беларусь, уключаныя да ўнутніх экзаменаў грамадзян і асоб без грамадзянскага, якія пастаянна пражываюць на тэрыторыі рэспублікі.

Надаючыя паступіць па ўніверсітэце падаючы на імя рэктара заяву ўстаноўленай формы, дакумент аб сярэдняй адукацыі (диплом), медыцкую даведку (форма 086-у), 6 фотакарткаў памерам 3х4 см. Па праймыцы па ўніверсітэце прад'яўляючы пашпарт.

Прыём дакументаў з 25 чэрвеня па 15 ліпеня 1992 года.

Уступныя экзамены праводзяцца з 16 ліпеня 1992 года. Залічэнне — да 5 жніўня. Паступаючыя здаюць экзамены па беларускай літаратуры (вусна), фізіцы (вусна), матэматыцы (пісьмова), з іх фізіка і матэматыка з'яўляюцца конкурснымі.

Без уступных экзаменаў на 1 курс залічваюцца:

— асобы, унагароджаныя пасля заканчэння сярэдняй школы залатым (срэбным) медалём;

— асобы, закончыўшы сярэдняю спецыяльную навуковую ўстанову па профілю ВУН з дыпломам з адзнакай;

— пераможцы (1, 2, 3 месцы) алімпіяд выпускнікоў школ, праведзеных Міністэрствам народнай адукацыі РБ у 1991/92 навучальным годзе па агульнаадукацыйным прадметам, — пры паступленні на адпаведны спецыяльнасці.

Асобы, закончыўшы сярэдняю спецыяльную навучную ўстанову не па профілю ВУН з дыпломам з адзнакай, закончыўшы СПТВ або ПТВ на базе няпоўнай сярэдняй школы з дыпломам з адзнакай; закончыўшы ПТВ на базе сярэдняй школы з дыпломам з адзнакай па роднаснай ВУН спецыяльнасці здаюць адны экзамены па фізіцы (вусна). Пры атрыманні адной пяці з пяці вызвалюцца ад здачы іншых экзаменаў, а пры атрыманні адной «чатыры» або «тры» — адначасна астатнія экзамены.

Пераможцы (1, 2, 3 месцы) абласных алімпіяд школьнікаў, праводзімых органа-

дасца, дэпрэсія або сексуальнае ўзбуджэнне?

— Практычна так.

— Давайце ўсё ж удакладнім. Тое, што ўсёмаму стану чалавека задавальняе наўнясць у крыві кадыфікацыю рэчываў, не навіна. Пры стрэсе расце ўтрыманне адрэналіну, пацудоўнае навінае павядае з сэрцаціанам і да т. п. Ад нервовага і гарманальнага ўзроўню рэгуляцыі дасядачы выйшлі на пептыды. Ваша работа звязана з пептыдамі?

— Так. Гэтыя бялковыя малекулы, якія выпрацоўваюцца ў мосту і ў нервовай тканцы, вельмі актыўныя, маюць шырокі спектр дзеяння і з кожным днём палюдаецца вучоным сям'ям некалькіх сюрпрызаў. Высветляецца іх непаздушнае сувязь з кадыфікацыяй адчуваннямі і пачуццямі чалавека.

— Гэтыя даныя адносяцца, напэўна, да рэзультатаў неспешных выдасяў, аб адкрыццях іх да маніпуляцыя асобай. На існасць або не, але сістэма рэгуляцыі ў арганізме настолькі складаная, што да гэтага часу ніхто не ўзяў на сябе смеласць заявіць, што знайшоў матэрыяльны субстрат страху, радасці, гонару або агрэсіі, ведае яго формулу, можа па жаданню ўзнікнуць яго, і значыць, здольны кіраваць фізіялагічным станам чалавека, яго матывацыямі і ўчынкамі.

— Вы хочаце сказаць, што калі я, напрыклад, галадом, то, дэмаўнаўшы ад сытага донора яго «кода», не буду адчуваць гонару?

— Менавіта так. Прычым для гэтага зусім неабавязкова рабіць вы іх інтэксцы. Кадзіруючы комплекс можа быць у выглядзе кроплі, капсулы або нават аэразольнага распылення ў паветры.

— Па-мойму, геніяльнае рашэнне праблемы гонару ў СНД. Ну, а калі сур'ёзна... Вось так можна выклікаць у чалавека і любое іншае пачуццё, якая гэта агрэсія або ра-

Ніхто, апрача вас. Ці не даўна?

— І ўсё ж нам удалося гэта зрабіць. Сутнасць крыва ў тым, што большасць дасядачы пераключаны: канкрэтны стан выклікае канкрэтны пептыд. А мне прыйшла ідэя, што працуе комплекс пептыдаў. Выключылі з гэтага комплексу хоць бы адзін — і эфекту не будзе. У гэтым прычынавая розніца. Калі я знайшоў першы з іх, «міягенны код» — ён стымуе актыўнасць мышцаў, каардынацыю рухаў, луткасы рэакцыі, востры зрок і слыху і да т. п., — знаходкі паспаліся як з рэга дастатку.

— А як гэта адрадылася?

— Я доўгі час займаўся фізіялогіяй спорту. Тады і востры зрок, што звартае крыві спартсмена, які знаходзіцца ў добрай форме, вядомае высокай біялагічнай актыўнасцю. Уведзены яму ж, яна рэзка ўзмацняе ўсё яго функцыі. Я задаўся пытаннем: ці не нейрапептыды ўплываюць? І я аказалася. Я правярэў гэта некалькі гадоў на штатгістах, легкаатлетах, боксёрах.

— Эксперыменты на людзях?

— У мяне ёсць давол Міні-стэрства аховы здароўя, таму што мае прэпараты бясшкодна і не даюць лабочных эфектаў.

— І які быў практычны вынік?

— Многія рэкорды і медалі на міжнародных чэмпіянатах.

— Па-мойму, вы цвёрды раскрасілі адну з глыбокіх таемніх спартсмена. Ці не так?

— Гэта так. Але паколькі гаворка не аб допыта, а аб уласным прадукце арганізма спартсмена, то крміналіту тут няма.

— Па-мойму, вы цвёрды раскрасілі адну з глыбокіх таемніх спартсмена. Ці не так?

— Гэта так. Але паколькі гаворка не аб допыта, а аб уласным прадукце арганізма спартсмена, то крміналіту тут няма.

— Па-мойму, вы цвёрды раскрасілі адну з глыбокіх таемніх спартсмена. Ці не так?

— Гэта так. Але паколькі гаворка не аб допыта, а аб уласным прадукце арганізма спартсмена, то крміналіту тут няма.

— Па-мойму, вы цвёрды раскрасілі адну з глыбокіх таемніх спартсмена. Ці не так?

— Гэта так. Але паколькі гаворка не аб допыта, а аб уласным прадукце арганізма спартсмена, то крміналіту тут няма.

— Па-мойму, вы цвёрды раскрасілі адну з глыбокіх таемніх спартсмена. Ці не так?

— Гэта так. Але паколькі гаворка не аб допыта, а аб уласным прадукце арганізма спартсмена, то крміналіту тут няма.

— Па-мойму, вы цвёрды раскрасілі адну з глыбокіх таемніх спартсмена. Ці не так?

— Гэта так. Але паколькі гаворка не аб допыта, а аб уласным прадукце арганізма спартсмена, то крміналіту тут няма.

— Па-мойму, вы цвёрды раскрасілі адну з глыбокіх таемніх спартсмена. Ці не так?

— Гэта так. Але паколькі гаворка не аб допыта, а аб уласным прадукце арганізма спартсмена, то крміналіту тут няма.

— Па-мойму, вы цвёрды раскрасілі адну з глыбокіх таемніх спартсмена. Ці не так?

— Гэта так. Але паколькі гаворка не аб допыта, а аб уласным прадукце арганізма спартсмена, то крміналіту тут няма.

— Па-мойму, вы цвёрды раскрасілі адну з глыбокіх таемніх спартсмена. Ці не так?

— Гэта так. Але паколькі гаворка не аб допыта, а аб уласным прадукце арганізма спартсмена, то крміналіту тут няма.

— Калі і дзе ваш мінгенны комплекс адмагд? рашаючую ролю?

— Скажам, на Гульнях добрай волі. Нашы боксёры прывезлі 20 медалюў, хоць разлічвалі не больш чым на 7-9.

— Як я зразумець, вы можаце задаць чалавеку любую праграму. Ці значае гэта, што ў вас усё ёсць цэлы набор «кодаў» рознага тэма, іх «матэрыялы» субстрата, і дастаткова толькі прыняць дакладны комплекс...

— Правільна. Праўда, пакуль мы зрабілі толькі дзесяць. Аднак і ў зусім дастаткова, каб вырашыць многія праблемы, звязаныя са здароўем чалавека. І гэта толькі пачатак.

— Заўсёды некай мікавала сябе адчуваеце, калі гаворка заходзіць аб універсальных сродках?

— Я не кажаў аб гэтым. Універсальны толькі метад. Кожны ж кадзіруючы комплекс — гэта прыватны выпадак канкрэтнай сітуацыі. Яна не толькі не спрацуе пры другой задачы, але можа даць адваротны эфект. Напрыклад, мінгенны комплекс дуодна дзейнічае на хворы міякард, самнагенны — наадварот...

— Але ж гэта зусім новы падыход да праблем пералічэння крыві, да донараства?

— Канешне. І ён патрабуе кардыялагічнага падыходу і навадзіння парадку ў гэтай тэме. Ёсць усе падставы лічыць, што апрача групы і рэзус-фактара кроў павінна супадаць і па ўсёй матывацыйнай праграме.

— А хто гэта сёння ўлічвае ў хірургіі? Вось і выходзіць, што тут скажана разгледзіць многіх не кудад.

— І ўсё ж даволі даўна, што і Міністэрства абароны, і былыя КДБ не прыбравалі наш чалавек. І грошы тут жа знайшліся...

— Спробы былі. Але я адмовіўся. Не хаду прапавіць «кадаў». Смыт быў гэтым па горла яшчэ ў сістэме Дзяржаўнага камітэта, заўсёды звязанае дасядачы па ру-

— Які яшчэ практычныя праблемы медыцыны вы ха